

แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของสถาบันอุดมศึกษาไทย
GUIDELINES FOR PROMOTING LEARNING IN THE 21ST CENTURY
SOCIETY FOR HIGHER EDUCATION IN THAILAND

¹อติพร เกิดเรือง, ²ไชยวัฒน์ คำชูและ ³ชัยพัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล

¹Atiporn Gerduang, ²Chaiwat Khamchoo and ³Chaipat Phanwattanasakul

มหาวิทยาลัยชินวัตร, ประเทศไทย
Shinawatra University, Thailand.

¹atiporn.g@siu.ac.th

Received January 15, 2020; Revised February 20, 2021; Accepted March 20, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถาบันอุดมศึกษาไทย ดำเนินการศึกษาโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า ส่งเสริมการเรียนรู้จากยุคเดิมสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ต้องจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียน การทำงานและการดำรงชีวิต เน้นการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเองโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้ตามหลักสูตรเท่านั้นการส่งเสริมการ

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และธรรมภิบาล มหาวิทยาลัยชินวัตร

² ศาสตราจารย์ ดร. สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และธรรมภิบาล มหาวิทยาลัยชินวัตร

³ อาจารย์ ดร. สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และธรรมภิบาล มหาวิทยาลัยชินวัตร

เรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ต้องคำนึงถึงการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนเครือข่ายออนไลน์ แบ่งปันความรู้และเนื้อหาผ่านเครือข่ายออนไลน์ เน้นการสร้างสรรค์ และการคิดเชิงวิพากษ์ เน้นการใช้เครือข่ายออนไลน์ในการจัดการเรียนรู้ จากประสบการณ์ เนื้อหาการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ และส่งเสริมความรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริงมากขึ้น

คำสำคัญ: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, สถาบันอุดมศึกษา, การส่งเสริม

Abstract

This study aims to study the concept of 21st century learning management in Thai higher education institutions. Conduct the study by analyzing and synthesizing relevant research papers and research abroad. Promote learning in the 21st century. Promote learning from the beginning to the 21st century. Learn to deal with the relationship between learning, working and living. Focus on lifelong learning management. Encourage self-study by bringing technology to help manage learning as much as possible. The instructor is the only guide to learning the curriculum. The promotion of learning in the 21st century must take into account adaptation to change. Should have exchanged learning on the online network. Share knowledge and content online. Focus on creativity and critical thinking. Focus on using online networks to manage learning from experience. Learning content can create knowledge and the knowledge of the practice.

Keyword: Learning in the 21st Century, Higher education, Promoting

บทนำ

ประเทศไทยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการจัดการศึกษาภายใต้บริบทโดยเน้นการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆของผู้เรียน ได้แก่ ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 4 Cs ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) การร่วมมือ (Collaboration) และการสร้างสรรค์ (Creativity) พันธกิจหลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นแหล่งปัญญาของสังคมที่มีพันธกิจเป็นที่ยอมรับในระดับสากล คือ 1) การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนากำลังคนในระดับสูงให้กับสังคมประเทศชาติ 2) การวิจัยเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ 3) การบริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อสร้างสรรค์ให้สังคมเจริญก้าวหน้าและพัฒนาคุณภาพชีวิต ของคนในสังคม โดยใช้วิชาการขั้นสูงเป็นพื้นฐาน และ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์แห่งชาติไทย โดยมีที่มาจากนโยบาย Thailand 4.0 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560- 2564) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืน ดังนั้น การเรียนรู้จากยุคเดิมสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ต้องจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต เน้นการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเองโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด

ลักษณะของการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาไทย

การศึกษาไม่ว่าจะเป็นของสังคมใด ประเทศใด จัดเป็นการศึกษาที่มีลักษณะเป็นสากล ที่เป็นการจัดการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน โดยเฉพาะเป็นการจัดการศึกษาให้กับคนที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว เพื่อออกไปพัฒนาสังคมประเทศชาติ เมื่อพิจารณาในลักษณะดังกล่าว Michael & Coffman (1956) ได้จำแนก การเรียนรู้ไว้เป็น 3 ด้าน ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง พัฒนาการด้านสติปัญญาและความคิด ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) หมายถึง พัฒนาการทางด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความสนใจ ค่านิยม ความซาบซึ้ง การปรับตัวและเจตคติต่างๆ และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หมายถึง การพัฒนาทักษะในทางปฏิบัติ ได้แก่ ทักษะ ในการใช้อวัยวะต่างๆ เช่น

การเคลื่อนไหว การลงมือทำ จะเห็นได้ว่าธรรมชาติของการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้น มีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน 3 องค์ประกอบ คือ คน องค์ความรู้ และสังคม ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษาจึงได้ กำหนดตามหลักสากล ในรูปแบบของพันธกิจหลักของ สถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต (การจัดการเรียนการสอน) การวิจัย (สร้างองค์ความรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ) และการบริการวิชาการ (เพื่อใช้องค์ความรู้พัฒนาสร้างสรรค์ จรรโลงสังคม) นโยบายการศึกษาไทย ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล 4.0 เน้นการทำหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในฐานะผู้ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ และสร้างองค์ความรู้ทางงานวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ มหาวิทยาลัยไทยยังได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเทคโนโลยีการสื่อสารการมีหลักสูตรออนไลน์และการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศ ดังนั้นทิศทางการทำงานของสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องเน้นการบูรณาการเรียนใหม่ ไม่เน้นเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่ง แต่ต้องเรียนรวมเชื่อมกับคณะอื่นได้ ทั้งนี้ นอกจากการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพแล้วสิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาต้องทำคือการพัฒนางานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เพื่อมาพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการของประเทศ

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการอุดมศึกษาไทย

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการอุดมศึกษาไทย ประการสำคัญคือ ความรู้และนวัตกรรมของโลกตะวันตก ในกลุ่มประเทศพัฒนาให้ความสำคัญกับการวิจัยและเทคโนโลยี การพัฒนาต่อยอด การออกแบบสร้างสรรค์ การตลาดและการขาย รวมถึงการจัดการและห่วงโซ่อุปทาน สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้ทักษะ/เทคโนโลยีใหม่ตามให้ทันสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ เรียนรู้นวัตกรรม ตลอดจนพัฒนาตนเองและสื่อสารในระดับนานาชาติ เพื่อก้าวสู่อนาคต ได้แก่ ชีวิตยืนยาว เครื่องจักรและระบบต่างๆ ที่เฉลียวฉลาดมากขึ้นจนสามารถทำงานทดแทนมนุษย์ได้ การเพิ่มขึ้นของเครื่องมือตรวจวัดและกระบวนการต่างๆ ที่ทำให้ทุกอย่างโปรแกรมไว้ได้ เครื่องมือสื่อสารใหม่ๆ เทคโนโลยีสังคมที่จะผลักดันให้เกิดโครงสร้างหรืองานผลิตรูปแบบใหม่ และศูนย์กลางของการปฏิบัติหรือการทำงานที่เชื่อมต่อกับโลกาภิวัตน์ ประชากรของเราต้องเผชิญกับกระแสโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านเศรษฐกิจและการค้า สิ่งแวดล้อมและพลังงาน เทคโนโลยี สังคมสูงวัยและสุขภาพ การขยายตัวของเมือง ความแตกต่าง โลกาภิวัตน์และเครือข่าย โครงสร้างประชากรไทยจะมี

คนอายุยืนมากขึ้น เพราะมีระบบสาธารณสุขที่ดีขึ้นเรื่อยๆ คนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยพิจารณาภาพอนาคตที่จะมีผลต่ออุดมศึกษาไทย ทั้งการเปลี่ยนแปลงของประชากร เยาวชน นักศึกษาและบัณฑิตในอนาคต การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน การปรับตัวเข้ากับยุค เศรษฐกิจฐานความรู้ การกระจายอำนาจ เทคโนโลยีและยุคสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลง บริบทโลกและอาเซียน ความรุนแรงและความขัดแย้งในสังคม ตลอดจนการกำหนด ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาล ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาไทยจะเป็น กลไกสำคัญในการช่วยแก้ไขปัญหาและวิกฤติของประเทศ โดยนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปช่วย ชี้แนะแนวทางเพื่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาประเทศ โดยแนวทางการดำเนินการ ขับเคลื่อนตามแนวนโยบายประเทศไทย 4.0 จะต้องขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย 4.0 สร้างการ วิจัยและพัฒนา ความรู้และนวัตกรรม ความร่วมมือจากภาคเอกชน ให้การศึกษาและสร้างคน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม แนวคิดเดิมที่ว่า การเรียนรู้ที่ดี คือ การจัดให้มีระบบ โรงเรียนและการสอน การเก็บข้อมูล การท่องจำเป็นหัวใจของการเรียนรู้ เน้นเฉพาะ ความสำเร็จทางด้านการศึกษาหรือวิชาการเพียงอย่างเดียวไม่น่าเพียงพอ (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ, 2545) ในปัจจุบันซึ่งเป็นศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่โลกและเทคโนโลยี เปลี่ยนไปแล้ว โดยเทคโนโลยีต่างๆ เหล่านี้ได้สร้างรูปแบบหรือวิถีชีวิตให้กับคนรุ่นใหม่ ซึ่ง กลุ่มคนเหล่านี้ต่างก็มีวิถีชีวิตและความเชื่อที่แตกต่างออกไปจากคนรุ่นก่อนหน้า เพราะฉะนั้น การศึกษาและการวิเคราะห์เพื่อออกแบบ การเรียนรู้ให้เหมาะสม

แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ทักษะแห่งอนาคตใหม่ในศตวรรษที่ 21 (21 Century Skill) เป็นทักษะที่จำเป็นต่อ การดำรงชีวิต ท่ามกลางของแห่งเทคโนโลยี สถาบันอุดมศึกษา ควรมีทิศทางการปรับตัว ให้รองรับพลวัตที่เปลี่ยนแปลงไป การปรับรูปแบบการเรียนรู้จากยุค 1.0 ที่เรียนรู้จาก อาจารย์อย่างเดียวให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (ยุค 2.0) และสร้างองค์ความรู้ (ยุค 3.0) นำไปสู่การอุดมศึกษาไทยในยุค 4.0 ที่มีหัวใจสำคัญ คือการสร้างนวัตกรรมและพัฒนา ศักยภาพมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้น หนังสือ 21st Century Skill: Learning for Life in Our Time (Trilling& Fadel, 2009) ได้ระบุคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ว่าผู้เรียน ต้องพร้อมพัฒนาตนเองในทุกๆด้านอย่างเต็มศักยภาพ แนวคิดในการจัดการเรียนรู้สำหรับ ศตวรรษที่ 21 คือ สอนน้อยลงทำให้เรียนรู้ได้มากขึ้น (teach less, learn more) หมายถึง

ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายหรือ ครูคอยบอกเล่าให้น้อยลง แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น ส่วนอีกแนวคิดคือ การเรียนรู้โดยตรง (Active learning) โดยมุ่งจัดการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด โดยผ่านการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติ คิด แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ ทำงานเป็นกลุ่ม สรุปเป็นความรู้และสามารถนำเสนอได้อย่างเหมาะสมและอีกแนวคิดหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ คือแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา(กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม)และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้หลากหลายวิธี การสอน หลากหลายแหล่งความรู้ สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลายคือ พหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี เพื่อให้พร้อมต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องมีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต มีทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดีเพื่อการติดต่อสื่อสารกับเครือข่ายที่หลากหลายรูปแบบ

เปรียบเทียบการเรียนรู้ในยุคเดิมสู่ยุคศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้ในยุคเดิม	การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
1. การหาความรู้จากห้องเรียนเพื่อให้เกิดเฉพาะความรู้ ทักษะและความสามารถ	1. ฝึกให้ผู้เรียนกล้าตั้งคำถาม กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของผู้สอน คือ ผู้สนับสนุน (Supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (Resource Person) ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียนหรือเข้าไปมีแสดงออก เปลี่ยนการเรียนจากแบบรับฟังอย่างเดียว (passive) เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (active) การตั้งคำถาม เพราะเกิดข้อสงสัย เป็นจุดเริ่มต้นของ Lifelong Learning ถามแบบสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดประโยชน์ เป็นการตั้งต้นหาคำตอบอย่างถูกต้อง ยั่วให้เด็กมีความสนใจใฝ่รู้ เป็นการเรียนรู้และแก้ปัญหา

การเรียนรู้ในยุคเดิม	การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2. ความสามารถของคนเป็น ความสามารถที่ไม่ต้องการ เปลี่ยนแปลงอะไรมากมาย เพียง ประยุกต์ใช้ความสามารถให้ สอดคล้องกับสถานการณ์	2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการสอนให้สามารถสืบค้นความรู้ ที่มีมากมายในโลก ทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ตลอด ชีวิต เนื้อหาวิชามีความสำคัญและมีความหมายต่อการ เรียนรู้ในการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ ปัจจัยสำคัญที่ จะต้องนำมาพิจารณาประกอบด้วยได้แก่เนื้อหาวิชา ประสบการณ์เดิมและความต้องการของผู้เรียน การเรียนรู้ ที่สำคัญและมีความหมายจึงขึ้นอยู่กับเนื้อหาและเทคนิค การสอน
3. ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทหลักใน การสอนแต่เพียงผู้เดียว	3. การสรุปความรู้ เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้ความรู้ ที่ตกผลึก เป็นของผู้เรียนเอง เป็นความรู้ใหม่ที่ผ่าน กระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ผู้เรียนจะจดจำ ความรู้นี้ได้ นาน การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จหากผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนจะได้รับ ความ สนุกสนานจากการเรียน หากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้ได้ทำงาน ร่วมกันกับเพื่อนๆ ได้ค้นพบข้อคำถาม และคำตอบใหม่ๆ สิ่งใหม่ๆ ประเด็นที่ท้าทายและความ สามารถในเรื่องใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จ ของงานที่พวกเขา ริเริ่มด้วยตนเอง
4. ถูกจำกัดว่าการเรียนการสอน จะต้องศึกษาค้นคว้าเฉพาะจาก เอกสารและตำราเรียนเท่านั้น	4. การสื่อสารและนำเสนอ เป็นสมรรถนะสำคัญในระดับ สากลทำให้ผู้เรียนได้มี พัฒนาการทางด้านภาษาและมี ความสามารถในการนำเสนอ มีทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ผู้เรียนจะมีความมั่นใจในตนเองและควบคุม ตนเองได้มากขึ้นสามารถเป็นในสิ่งที่อยากเป็น มีวุฒิภาวะ สูงมากขึ้น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนให้สอดคล้องกับ สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วม กับเหตุการณ์ต่างๆมากขึ้น

5. มุ่งผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นการในห้องเรียนเท่านั้น	5. ความรู้ที่นำไปใช้และเผยแพร่ เป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวัตกรรม เพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป การศึกษา คือการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนหลายๆ ด้านพร้อมกันไปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นจุดเริ่มของการพัฒนาผู้เรียนหลายๆ ด้านเช่น คุณลักษณะด้านความรู้ ความคิด ด้านการปฏิบัติ และด้านอารมณ์ ความรู้สึก จะได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆ กัน
--	--

บทสรุป

การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นแนวคิด กลวิธี และแนวทาง การจัดการเรียนรู้เพื่อหาทางออกให้แก่การพัฒนาระบบการศึกษาของไทยให้มีความตระหนักรู้ต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมและครอบครัวในยุคต่อไปที่กำลังมาถึง พร้อมเป็นแนวทางการพัฒนาการศึกษาควบคู่กับการพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับ เศรษฐกิจยุคดิจิทัล การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศที่จะก้าวสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบในอนาคต เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับสังคมในยุคนศตวรรษที่ 21 โดยคำนึงถึงถึงความสำคัญของการส่งเสริมการจัดการศึกษา ดังนี้

1. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โลกแห่งดิจิทัล (World Digital Learning) เป็นการสร้างองค์ความรู้ผ่านลงไปบนเครือข่ายออนไลน์ ที่เกิดจากการสร้างเนื้อหาพร้อมกัน แบ่งปันความรู้ ปรับปรุง และเนื้อหาที่มีความหลากหลายมากขึ้น เป็นนวัตกรรมเนื้อหาการสอนแล้วแบ่งปันไปทั่วโลก แล้วฝึกฝนเด็กรุ่นใหม่ให้รู้จักค้นคว้าและทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายทั่วโลก เป็นการทำลายกำแพงการศึกษาที่ขวางกั้นลงไป ครูเพียงแต่ผู้แนะนำ ชี้ประเด็นและแก้ไขข้อผิดพลาดไม่ให้ผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านเครือข่ายดิจิทัลที่เชื่อมโยงเข้าหากัน เด็กได้เรียนรู้จากสุดยอดนักคิดทุกคนในทุกเรื่องที่เขาสงสัย ซึ่งเป็นการเปิดกว้างสำหรับทุกคนในโลกไม่เฉพาะแต่ในห้องเรียน เหมือนสมัยดั้งเดิมที่ผ่านมา การเปิดกว้างเช่นนี้จะประโยชน์ต่อโลกแห่งการทำงานที่มีการแข่งขันที่สูง และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดให้เรียนเพิ่มเติมเฉพาะเรื่องที่มีประโยชน์ต่อการทำงานจากโลกดิจิทัล คือ สิ่งทีภาครัฐและเอกชน ควรให้การสนับสนุนเพื่อให้ระดับองค์ความรู้ในโลกของการทำงานและโลกความเป็นจริงมากขึ้น

2. การจัดการเรียนการสอน (Instruction) การศึกษายุคใหม่ควรนำเนื้อหาที่สอนบนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสเข้าถึงได้ฟรี ด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนาเนื้อหาใหม่ๆ ขึ้นมาเป็นสถานศึกษาหนึ่งในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นักเรียนและสถาบันการศึกษาอื่นได้เข้ามาเรียนรู้ พร้อมคงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเอาไว้ เพื่อคงอยู่ของประวัติศาสตร์และไม่อยู่อย่างโดดเดี่ยวอีกต่อไป เนื้อหาที่เกิดขึ้นจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปวางบนเครือข่ายออนไลน์ โดยเปลี่ยนแนวคิดที่ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่สร้างความได้เปรียบของสถาบัน ให้กลายเป็นผู้นำในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านโลกออนไลน์ที่ทุกคนเข้าถึงสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่และทุกเวลา

3. การเปลี่ยนรูปของการศึกษา (Educational Transformation) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญต่อยุคแห่งการเรียนรู้ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ควรมีการขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และไม่สามารถอยู่ตัวคนเดียว โดยสร้างความสัมพันธ์กับสังคมและองค์กรต่างๆ ภายนอกในรูปแบบความร่วมมือใหม่ๆ มากขึ้น การออกแบบหลักสูตรหรือการเรียนการสอนต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลมากขึ้น ควรรวมตัวกันเพื่อเชื่อมสัมพันธ์สร้างองค์ความรู้ใหม่ และเชื่อมโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศให้สามารถใช้งานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาทีมงานในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถสูงและเรียนรู้ร่วมกันเพื่อรองรับการออกแบบรายวิชาหรือสาระการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยครู ผู้บริหารควรร่วมกันทำงานเป็นทีมเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และร่วมกันพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแนวทางการวัดผลและประเมินผลทางการเรียนที่มีคุณภาพและเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์,และอุษา ชูชาติ. (2545). *การเรียนรู้รูปแบบใหม่: ยุทธศาสตร์ ด้านนโยบายและการใช้ ทรัพยากร. สำนักพัฒนาการเรียนรู้และ เครือข่ายการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม. รายงานการวิจัย, กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการ การ ศึกษาแห่งชาติ (สกศ.).*
- Michael, W. B., & Coffman, W. E. (1956). *Taxonomy of educational objectives, The classification of educational goals, handbook I: Cognitive domain* (B.S. Bloom, Ed.). New York: Longmans, Green and Company.
- Partnership for 21st Century Skills. (2011). *Framework for 21st Century Learning*. Retrieved September 1, 2016, From: <http://www.p21.org>
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st Century skills: Learning for life in our times*. California: John Wiley & Sons.